

Høringsinnspill fra Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Stavanger

Det helsevitenskapelige fakultet ved UiS ønsker å komme med høringsinnspill både gjennom kommentarer til tekst og utforming av selve retningslinjene, i tillegg til svar på de spesifikke spørsmålene til høring på retningslinjer for sykepleieutdanning.

Forslag til endringer i tekst og nye forslag til tekst er skrevet i rødt, mens tekst man mener skal bort er strøket over.

Retningslinjer i et nytt system for styring av læringsutbytte i helse- og sosialfagutdanninger – sykepleierutdanning

Formål

Utfyllende kommentarer til formål og begrunnelse for forslag til endringer i tekst:

Det vurderes at forslagene til retningslinjer for bachelor i sykepleie i liten grad gjenspeiler sykepleiefagets vitenskapsteoretiske ståsted, kunnskapsgrunnlag og verdigrunnlag. Retningslinjene bør ha en tydeligere vektlegging av at kunnskapsgrunnlaget i sykepleie ikke er verdinøytralt.

Formålet med sykepleierutdanningen er å kvalifisere kandidater til å utøve sykepleie for å fremme helse, forebygge, **tidlig oppdage** og behandle sykdom, lindre lidelse og sikre en verdig død for mennesker i alle livsfaser. **Sykepleie forholder seg til pasienten på en helhetlig måte ut fra hvordan det oppleves å være syk. Sykepleie innebærer å lindre pasientens opplevelse av lidelse, understøtte opplevelsen av mening og livsvilje, og hjelp til å mestre livssituasjonen. Sykepleie tar hensyn til pasientens og pårørendes erfaringer, betydningsfulle relasjoner og verdier.** Grunnlaget for profesjonsutøvelsen er respekt for det enkelte menneskets liv og verdighet, faglig forsvarlighet, **omsorgsfull pleie**, solid dømmekraft og skikkethet.

Utdanningen skal sikre at kandidaten kan ~~håndtere komplekse pasienttilstander~~ **ivareta mennesker med komplekse tilstander** og sykdomsbilder. Kandidaten skal settes i stand til å ta ansvar for, og gjøre selvstendige, systematiske kliniske vurderinger, prioriteringer og beslutninger, samt kritisk vurdere effekten av sykepleie og behandling. Utvikling av gode **relasjons-**, kommunikasjons- og samhandlingsevner skal sikre at kandidaten kan bidra inn i det **tverrprofesjonelle** samarbeidet rundt pasient og pårørende. Systematisk kvalitets- og forbedringsarbeid skal vektlegges for å bidra til å redusere uønskede hendelser og uønsket variasjon i helsetjenesten.

Retningslinjen skal sammen med forskriften sikre at utdanningsinstitusjonene i et forpliktende samspill med praksisfeltet, tilbyr en praksisnær, profesjonsrettet og forskningsbasert sykepleierutdanning med høy faglig kvalitet **for å møte krav om kunnskapsbaserte tjenester**. Retningslinjen skal sammen med forskriften sikre at utdanningsinstitusjonene legger til rette for helhet og sammenheng mellom fag, emner, teori og praksisstudier samt undervisningsmetoder og vurdering av studentene.

Sykepleierutdanningen skal være i samsvar med nasjonale og internasjonale helse- og utdanningspolitiske føringer:

- norske lover, forskrifter og politiske beslutninger
- internasjonale deklarasjoner*, standarder og politiske føringer om helsepolitikk, menneskerettigheter og høyere utdanning, herunder konvensjoner som sikrer det samiske folks rett som urfolk til helsetjenester som er tilrettelagt eget språk og kultur
- **sykepleiens etiske rammevilkår (Norsk Sykepleierforbunds yrkesetiske retningslinjer og ICNs etiske kodeks)**

*EU-direktiv 2005/36/EC og 2013/55/EF

Fullført studium gir graden bachelor i sykepleie og grunnlag for å søke autorisasjon som sykepleier i henhold til lov om helsepersonell, og danner grunnlag for opptak til videre utdanning på master- og doktorgradsnivå.

Kunnskapsområder

Utfyllende kommentarer til kunnskapsområder og begrunnelse for endring i tekst:

Kunnskapsområdene erfares ikke i tilstrekkelig grad å reflektere sykepleiefaget og oppleves å være for generelle. Begrepene sykepleie og omsorg er fraværende og må synliggjøres og tydeliggjøres, derfor spilles "sykepleie" inn i kunnskapsområde I.

Spesielt to områder savnes i kunnskapsområdene; Sykepleierens undervisende funksjon og juridisk kompetanse. Det spilles derfor inn om kunnskapsområdet II. "etikk, kommunikasjon og samhandling" kan deles i:

II. ETIKK, JUSS OG VERDIER

III. KOMMUNIKASJON, SAMHANDLING OG PEDAGOGIKK

- I. **SYKEPLEIE, HELSE OG SYKDOM**
- II. **ETIKK, KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING**
- III. **VITENSKAPSTEORI OG FORSKNINGSMETODE**
- IV. **FAGLIG LEDELSE OG TJENESTEUTVIKLING**
- V. **KVALITET OG PASIENTSIKKERHET**
- VI. **INNOVASJON, HELSETEKNOLOGI OG DIGITAL KOMPETANSE**

Læringsutbyttebeskrivelsene organiseres etter disse.

Læringsutbytter

Overordnede kommentarer til læringsutbytter:

Begrepet "kjenner til" oppleves å være et svært lavt nivå og en ønsker i stor grad å unngå bruken av dette begrepet i læringsutbyttene.

Under kunnskapsområde II "Etikk, kommunikasjon og samhandling" er læringsutbytter tilknyttet etikk svært mangelfullt og man ønsker at etikk og verdier tydeliggjøres som læringsutbytter innen både kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Videre hadde det vært ønskelig med føringer knyttet til vektlegging av de ulike kunnskapsområdene da omfanget i læringsutbyttene i stor grad varierer mellom kunnskapsområdene. Det synes heller ikke å være en enhetlig utforming av læringsutbytter da noen fremstår svært detaljerte, andre for generelle og noen for omfattende.

I. SYKEPLEIE, HELSE OG SYKDOM

Kunnskap

1. Har bred kunnskap om menneskekroppens anatomi, fysiologi og biokjemi
2. Har bred kunnskap om menneskets grunnleggende behov
3. Har bred kunnskap om symptomer, sykdommer og sykdomsforløp
4. Har bred kunnskap om sykepleierens behandlende og lindrende funksjon
5. Har kunnskap om sykepleierens habiliterende og rehabiliterende funksjon
6. Har **bred** kunnskap om aldringsprosessen og eldres særegne behov
7. Har kunnskap om folkehelse, helsefremmende og forebyggende arbeid
8. ~~Kjenner til~~ **Har kunnskap om** barn og unges normale utvikling og særegne behov
9. ~~Kjenner til de vanligste psykiske lidelsene og psykisk helse~~ **Har kunnskap om psykisk helse og psykisk helsesvikt**
10. Kjenner til utfordringer knyttet til å leve med rus og avhengighetsproblematikk
11. ~~Kjenner til~~ **Har kunnskap om** farmakologi
12. Kjenner til sosiale og helsemessige utfordringer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer, kunne støtte og bidra til at mennesker med slike utfordringer får relevant oppfølging av helse- og sosialtjenesten

Forslag til nye læringsutbytter:

13. **Har bred kunnskap om grunnleggende verdier, begreper og fenomener i sykepleie**
14. **Har kunnskap om sykepleiens filosofiske og vitenskapsteoretiske ståsted**

Ferdigheter

1. Kan anvende kunnskap om helse og sykdom til systematisk å samle opplysninger, vurdere, planlegge, iverksette og evaluere sykepleie
2. ~~Kan anvende ABCDE-prinsipper~~ **Kan anvende verktøy for systematisk klinisk observasjon og vurdering**, beherske HHLR og utøve livreddende førstehjelp

3. Kan anvende personsentrert sykepleie basert på informasjon fra pasienten og pårørende, oppdatert kunnskap og faglig skjønn
4. Kan anvende kunnskap om kultursensitivitet i vurdering, planlegging, gjennomføring og evaluering av sykepleie, herunder kunnskap om samiske pasienters språk- og kulturbakgrunn
5. Kan anvende kunnskap om folkehelse til å hjelpe enkeltmennesker, familier og grupper for å fremme en sunn livsstil og egenomsorg
6. Kan vurdere situasjoner som kan utvikle seg truende for pasienter og ansatte, og iverksette tiltak for å forebygge slike hendelser

Forslag til nytt læringsutbytte:

7. Kan anvende sykepleiefaglig kompetanse i et tverrprofesjonelt samarbeid

Generell kompetanse

1. ~~Har innsikt i~~ Kan planlegge og gjennomføre forsvarlig legemiddelhåndtering
2. Kan planlegge og gjennomføre sykepleie til akutt og kritisk syke, kronisk syke og langtidssyke og mennesker med komplekse behov i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten
3. ~~Kan planlegge og gjennomføre sykepleie til pre- og postoperative pasienter~~ Læringsutbyttet er for detaljert, samt dekket under punkt 2
4. Kjenner til tiltak for å bevare liv og helse ved storulykker, og i krise- og katastrofesituasjoner
5. Kan planlegge og gjennomføre selvstendige vurderinger av sykepleiebehovet til mennesker med urfolk- og minoritetsbakgrunn

Forslag til nytt læringsutbytte:

6. Kan kritisk vurdere utviklingen av sykepleie som fag og profesjon i lys av samfunnets behov for sykepleietjenester

II. ETIKK, KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING

Overordnede kommentarer:

På generelt grunnlag etterspørres fokus og læringsutbytter innen pedagogikk. Tema innenfor helsepedagogikk bør komme tydeligere fram.

Læringsutbytter innen etikk, verdier og relasjonell kompetanse må utformes og tydeliggjøres både innen kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Nivåene på læringsutbyttene innen samhandling og etikk synes generelt å være for lave. Det bør inkluderes læringsutbytter som benytter begrepene "kan reflektere selvstendig" og "kan vurdere"

Kunnskap

1. Har kunnskap om hvordan egen og andres profesjoners kompetanse kan brukes i tverrprofesjonelt samarbeid

2. Kjenner til **Har kunnskap om** undervisnings- og veiledningsmetoder
3. Kjenner til samers pasientrettigheter, og forståelse for samers status som urfolk
4. Kjenner til **betydningen av** inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder

Forslag til nytt læringsutbytte:

5. **Har kunnskap om hvordan lidelse, traumer og sykdomstilstander innvirker på mennesket og danner grunnlag for faglig forsvarlig og omsorgsfull sykepleie**

Ferdigheter

1. Kan anvende kunnskap om lærings-, mestrings- og endringsprosesser i veiledning og undervisning av pasienter og pårørende, studenter og relevant personell

Forslag til nye læringsutbytter:

2. **Kan vise hensynsfull væremåte og omtenksum tilstedeværelse i møte med pasienter og pårørende**
3. **Kan utøve faglig forsvarlig og omsorgsfull sykepleie, basert på etisk bevissthet, moralsk ansvarlighet og kritisk faglig refleksjon**

Generell kompetanse

1. Har innsikt i yrkesetiske retningslinjer i profesjons- og tjenesteutøvelse
2. Kan planlegge og gjennomføre kommunikasjon og samhandling med pasienter og pårørende basert på respekt og ivaretagelse av deres integritet
3. ~~Kan utveksle synspunkter og erfaringer i et tverrfaglig, tverrprofesjonelt og tverrsektorielt samarbeid~~ **Kan bidra aktivt med egen fagkompetanse i et tverrfaglig, tverrprofesjonelt og tverrsektorielt samarbeid**

Forslag til nytt læringsutbytte:

4. **Kan gi informasjon, veiledning og undervisning på bakgrunn av identifiserte behov hos pasienter og pårørende**

III. VITENSKAPSTEORI OG FORSKNINGSMETODE

Kunnskap

1. Har kunnskap om ulike kunnskapsformer og kunnskapskilder
2. Har kunnskap om hvordan ny kunnskap kan implementeres i profesjonsutøvelsen
3. Kjenner til sykepleie som fag og vitenskap **Dekkes under kunnskapsområde I**

Forslag til nytt læringsutbytte:

3. **Har kunnskap om vitenskapelige metoder og forskningsetiske retningslinjer**

Ferdigheter

1. Kan finne, vurdere og stille kritiske spørsmål og gjennomføre systematiske **søk etter fag- og forskningslitteratur** og gjøre vurderinger basert på vitenskapelig litteratur
2. Kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid i teoretiske og praktiske problemstillinger og treffe begrunnede valg.
3. Kan anvende kunnskap og bidra **med aktuell kunnskap** i fagutviklings- og forskningsprosjekter

Generell kompetanse

1. Kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis basert på forskning

IV. FAGLIG LEDELSE OG TJENESTEUTVIKLING

Overordnede kommentarer:

Begrepene medbestemmelse, brukermedvirkning og arbeidsmiljø bør synliggjøres i læringsutbyttene under dette kunnskapsområdet.

Kunnskap

1. Kjenner til sykepleiens historiske utvikling og dens betydning for profesjons- og tjenesteutøvelse
2. Kjenner til hovedtrekkene innenfor norsk helse- og sosialpolitikk og prioriteringer i helsetjenesten
3. Kjenner til de vanligste modellene for organisering og styring av helsetjenesten
4. Kjenner til pasientrettigheter og metoder for samvalg
5. Kjenner til samiske pasientrettigheter **Dekkes under kunnskapsområde II**

Ferdigheter

1. Kan anvende sykepleiefaglig kompetanse i prioriteringer av arbeidsoppgaver
2. Kan reflektere over egen og andres rolle i tverrprofesjonelt samarbeid

Forslag til nytt læringsutbytte:

3. **Kan anvende relasjonell kompetanse i etablering av optimalt samspill og teamarbeid mellom medarbeidere**

Generell kompetanse

1. Har innsikt i mellommenneskelige relasjoner og samspill mellom medarbeidere med sikte på å etablere et best mulig samarbeidsklima og teamarbeid
2. Kan planlegge og gjennomføre ledelse av egen sykepleieutøvelse og av sykepleietjenesten
3. Kan planlegge og gjennomføre ledelse i et tverrfaglig samarbeid og lede pasienter og pårørende gjennom pasientforløpet

4. Kan planlegge og gjennomføre effektivt og forsvarlig samarbeid med kolleger, annet helse- og sosialpersonell, pasienter/brukere og pårørende

Forslag til nytt læringsutbytte:

5. **Kan bidra aktivt til en faglig forsvarlig helsetjeneste i tråd med samfunnets krav og forventninger**

V. KVALITET OG PASIENTSIKKERHET

Kunnskap

1. ~~Har bred kunnskap om smittekjeden og hygieniske prinsipper~~ **For detaljert. Innholdet inngår i andre læringsutbytter**
2. Har kunnskap om **krav til** kvalitet og pasientsikkerhet innenfor nivåene i helsetjenesten
3. Har kunnskap om relevant lovverk ~~inkludert tvangsbestemmelser~~ **å trekke inn tvangsbestemmelser blir for spesifikt og bør fjernes**
4. Kjenner til risikofaktorer i helsetjenesten, og prinsipper og tiltak for å redusere pasientskader

Ferdigheter

1. ~~Kan anvende faglig kunnskap for å bryte smittekjeden og forhindre spredning av uønskede mikrober~~ **For detaljert. Innholdet inngår i andre læringsutbytter**
2. Kan anvende dokumentasjon på en måte som støtter menneskenes behov, mål og overholder faglige og juridiske krav
3. Kan finne og vurdere risikofaktorer av individuell, system og miljømessig karakter og iverksette tiltak
4. Kan beherske kartleggings-, vurderings- og kommunikasjonsverktøy i sykepleieutøvelsen
5. Kan beherske dokumentasjon i samsvar med fastsatte strukturer, termer og begreper

Generell kompetanse

1. ~~Har innsikt i~~ **Kan kritisk vurdere** kvaliteten på sykepleie og de tjenestene brukerne mottar, samt justere egen profesjonsutøvelse
2. Har innsikt i hvordan pasienters/brukeres språklige og kulturelle bakgrunn utfordrer ivaretagelse av kvalitet og pasientsikkerhet
3. Kan planlegge og gjennomføre kvalitetsutviklingsarbeid i samarbeid med pasienter og pårørende, og tilpasse tjenestene i tråd med tilbakemeldinger
4. Kan analysere, planlegge og gjennomføre målrettede tiltak for å redusere uønskede hendelser og variasjon i helsetjenesten
5. Kan planlegge og gjennomføre tiltak som sikrer trygg overføring av pasienter mellom ulike enheter og nivåer i helsetjenesten

VI. INNOVASJON, HELSETEKNOLOGI, OG DIGITAL KOMPETANSE

Kunnskap

1. Kjenner til relevante teknologiske verktøy og innovative løsninger i helsetjenesten
2. Kjenner til ulike digitale løsninger for kartleggings- og vurderingsstøtte i helsetjenesten, samt telemedisinske løsninger

Ferdigheter

1. Kan reflektere etisk og juridisk over bruk av teknologiske verktøy og sosiale medier
2. Kan anvende relevant medisinsk-teknisk utstyr

Generell kompetanse

1. Har innsikt i nye teknologiske verktøy og innovasjoners påvirkning på tjenesteutøvelsen
2. Har innsikt i bruk av teknologiske verktøy som styrker pasienters og pårørendes mestring og medvirkning
3. ~~Kjenner til~~ og **Kan** identifisere og formidle kvalitetsutfordringer på system- og/eller oppgavenivå som krever innovasjon
- 4- ~~Kjenner til~~ innovasjonsprosesser og kan bidra til tjenesteinnovasjon gjennom nytenkning og kreativitet

Svar på spesifikke spørsmål til høring på retningslinjer for sykepleieutdanningen

88) I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad' **Grad 3**

89) Begrunn svaret:

Samfunnets behov for helsetjenester viser blant annet nødvendigheten av et økt fokus på psykisk helse og rusproblematikk, samt at en økende andel eldre lever med komplekse og sammensatte sykdommer. Dette oppleves i liten grad å være synlig i utkastet.

Det etterspørres et tydeligere fokus på helsetjenester i kommunen som får stadig større ansvar innen helsetjenesten. Retningslinjene er preget av et institusjonsperspektiv som i liten grad gjenspeiler krav til kompetanse i kommunehelsetjenesten.

90) I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad' **Grad 3**

91) Begrunn svaret:

Retningslinjene bør generelt ha et tydeligere gjennomgående fokus på pasienters og pårørendes behov for sykepleie. Demografiske endringer og nye behandlingsmetoder er medvirkende til at mange personer lever lenge med kroniske og komplekse sykdomstilstander. Dette krever høy generell sykepleiefaglig kompetanse. Retningslinjene synes ikke i tilstrekkelig grad å ta inn dette perspektivet. Begrepene sykepleie og omsorg er fraværende og krav til kompetanse innenfor disse områdene må presiseres og gis en tydelig plass i fremtidige retningslinjer. Det synes å være lite fokus på mestring av kronisk sykdom og funksjonsnedsettelse. Videre savnes synliggjøring av begreper som brukermedvirkning og medbestemmelse som viktige pasientrettigheter.

Sykepleiere trenger kunnskap om helsepedagogikk og veiledning knyttet til både pasienter og pårørende for å benytte sin samlede kompetanse til å hjelpe pasienten til lærings- og mestringsstrategier.

92) Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle' **Grad 6**

93) Begrunn svaret:

Slik retningslinjene fremstilles i utkastet oppleves utdanningsinstitusjonene å ha en større grad av autonomi i forhold til dagens rammeplan.

Dersom det er ønskelig å sikre en nasjonal enhetlig utdanning med mulighet for mobilitet mellom institusjonene bør studiepoengfordelingen til en viss grad fastsettes, spesielt første studieår. I tillegg kan det være ønskelig å spesifisere antall sammenhengende uker i kliniske studier, samt antall studiepoeng.

Videre hadde det vært ønskelig med føringer knyttet til vektlegging av de ulike kunnskapsområdene da omfanget i læringsutbyttene i stor grad varierer mellom kunnskapsområdene. Det synes heller ikke å være en enhetlig utforming av læringsutbytter da noen fremstår svært detaljerte, andre for generelle og noen for omfattende. Det stilles også spørsmål til begrepsbruken i en del av læringsutbyttebeskrivelsene. Dette synliggjøres i institusjonens utfyllende kommentarer.

94) Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?

Retningslinjene gjenspeiler i liten grad sykepleiens vitenskapsteoretiske ståsted, kunnskapsgrunnlag og verdigrunnlag. Sykepleie er nært knyttet sammen med medisinsk kunnskap der fokus er sykdomsbehandling og diagnostikk, men innebærer også lindring av lidelse, pleie, rehabilitering og generelt helsefremmende arbeid. Det sentrale i sykepleie er dermed forholdet mellom skjønnsbasert menneskekunnskap og anvendelse av vitenskapelig dokumentert kunnskap.

Retningslinjene mangler et gjennomgående fokus på pasienters og pårørendes behov for sykepleie. Sykepleieren forholder seg til pasienten på en helhetlig måte og tar hensyn til pasientens og pårørendes erfaringer, betydningsfulle relasjoner og verdier.

Fokus på etikk, verdier og relasjonell kompetanse må fremkomme tydeligere i retningslinjene da dette regnes som kjernekompetanse innen sykepleiefaget. Det etterspørres videre fokus på pedagogisk og juridisk kompetanse.

Spesifikke kommentarer til manglende kompetanse er spilt inn i utfyllende kommentarer.

95) I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende' **Grad 3**

96) Begrunn svaret:

Omfanget av retningslinjene er overkommelig for en treårig bachelorutdanning, men det kan være nyttig å se kritisk på formulering, detaljering og organisering av kunnskapsområder og læringsutbytter.

97) Er forslaget til oppbygging av studiet tilstrekkelig for å sikre helhet og sammenheng i utdanningen?

Ja
Nei
Vet ikke

98) Begrunn svaret:

Det oppleves i dag å være store forskjeller i organisering og innhold i utdanningene ved ulike institusjoner. Dette kan gi kvalitetsutfordringer og få betydning for sluttkompetanse som er grunnlag for offentlig autorisasjon. Dagens rammeplan ivaretar noen prinsipper om likhet som er viktig å videreføre i de nasjonale retningslinjene. Viser i denne forbindelse også til svar på spørsmål 92.

Flere sentrale tema bør organiseres langsgående gjennom utdanningen. Deriblant bør sykepleie som fag og funksjon, sykepleiens grunnlagsverdier og etikk være gjennomgående tema i alle tre årene.

Mindretallet i programgruppen mener det er tilstrekkelig å fastslå at praksisstudiene skal inkludere døgkontinuerlig oppfølging av pasientene (alternativ A), mens flertallet mener at det i tillegg er nødvendig å tallfeste antall uker sammenhengende praksisstudier i minst to av praksisperiodene (å 7 uker) (alternativ B).

99) Hvilket alternativ anses å være mest hensiktsmessig og gjennomførbart?

A
B
Vet ikke

100) Begrunn svaret:

Det vil være fordelaktig å fastsette et minimumsomfang for antall uker sammenhengende praksisstudier. Fastsetting av et minimumsomfang av praksisstudier vil forplikte helsetjenesten til å undervise og veilede sykepleiestudenter i kliniske studier.

Det ønskes studiepoengfastsetting knyttet til kliniske studier i utdanningen.